

A IDŐ

SZENTHÁROMSÁGÁBAN ÉLVE

Reformációs beszélgetés Dinnyés Józseffel

„Költők között zenész, zenészek között költő vagyok. Önmagamat veszteném el, ha a világléletemet képviselném, és elfutnék nemzeti hagyományaim elől.” Ezek a vallomások Dinnyés József „daltulajdonos és közvitéz” munkásságának, életművének kulcsai. Mert hát messzi időkből hangzó, szökkenő dallamok és büszke szavak kergetik egymást dalaiban. A vers és a muzsika századok óta egyszerre feszül a csendnek, készíti a gondolatot a lélek mélye felé. Ahogy nála is: a lélek mélye felé, amely örök magasság, s ahol – talán a magyar idők számolt kezdete előtt – a magyar költészet született.

– Régi missziója vagy a magyar költészetnek. Minden műsor-összeállítást komoly és alapos kutatás előzi meg. Honnan ered ez az elkötelezettség?

– Ötven éve nekifutásból kezdtem a verséneklést. Kortárs, szegedi költők versei voltak az elsők 1966-ban. Hatvanhét öszén bevonultattak katonának, s a kaszárnya könyvtárában találtam egy gyűjteményt a XIX. századi költők alkotásai-iből. Mindennapi gondolatokkal kaptam választ a számomra akkor még ismeretlen poéták verseiből. A hetek lassan teltek, s az előbbieket mellett saját szövegű dalaim verseivel bíbelődtem. Kis gyűjteményemnek a *Virágkertész gyermekének gondolatai a zöld szín rabságában* címet adtam. Ez a munka segített elszakadni a hadseregtől. A rímes és tagoló olvasatban írt versek újabb és újabb dallamokat csaltak elő a gitáromból. Az „öregkatonák” némelyike azt kérte, hogy olyan dalokat írjak, amelyek serkentik a nemi életet. Egy másik balladát akart. Abban az időben javában tartott a San Franciscó-i hippimozgalom. Egy-két dal és újságcikk is megérkezett hozzánk. Ezek után írtam a szerelemről balladákat és énekeket, amelyeket szívesen hallgattak a társaim.

Később, amikor a prágai események bekövetkeztek, kaptam meg Juhász Ferenc *Himnusz-töredék* című versét, amelyet összekötöttem a III. zsolttárral. Senki sem vette észre. A két szöveg támogatta egymás. Dávid zsolttárversét kikeresheti bárki, itt a prózai feloldást közlöm. Íme, a Juhász Ferenc-vers: *Emeld föl fejedet / büszke nép. / Viselted a világ / szegényét. / Emelkedj magasba / kishaza, / Te, az elnyomatás / iszonya. / Emeld föl szívedet / nemzetem: / lángoljon a világ- / egyetem!* És íme, Horváth Kostantin ciszterci szerzetes III. zsolttárról írt szavai: *Ellenségek között, szeretetlen beszédek nyilaitól találva, becsületében kikezdve szinte önként váltogatják egymást a költő lelkében a panasz, a bizalom, a kérés, a remény érzelmei és szavai. Bár sok az*

ellensége, és nem biztatja senki sikerrel, rendíthetetlen bizalma a költőnek mégiscsak Isten, aki nyugalmas éjszakát adott a nagy veszélyben; legyen nappal is az ő védője, oltalmazója! Senki nem vette észre, ahogy az ószövetségi ember a Varsói Szerződés gyalázatát szóvá teszi a régi énekekben. Istennel, Dávid király énekeivel sikerült legyőzni a hívő ember hét szűk esztendejét.

Az olvasás segítségével, irodalmi kalandozással töltöttem a hónapokat és az éveket. Társamul szegődtek a költők és a regényírók. A dallamok és a vers zeneiségét követő nyomás még a népszerű popzenét is elfeledtette velem. Sikerült szabadversek sorait úgy rendeznem, hogy a vers tengelyét megtaláltam. Kitaláltam a verszenét, amelyről semmit nem tudtam hatvankilenc előtt. Szakaszok és ismétlődő refrének. Taps és mosoly, ennyi volt. Mától szöveg, újabb gondolat és metafora, napi történelem, évek eseményei és liturgikus kalandok. Az események visszavonhatatlan

igazságtartalma meggyőzött, hogy új utakat kell járni. A világtól, hazámtól, az engedélyezőktől és a közönségtől függ minden.

A leszerelés után a költőkhöz elvittem a megénekelt műveiket. Most, hogy ötven év távolából beszélek arról a nyavalyás három-négy évről, még magam is elhiszem, hogy ez ilyen könnyen ment. Mert bizony nem volt könnyű, de a dalok gyülekeztek, a versek és a költők megszólítottak előadásaimon. Kitaláltam a *daltulajdonos* elnevezést. Nem kellett volna, de már késő. Címke lett belőle. A versek megvédtek, hogy besoroljanak bárhova. Nem lettem a szocialista kultúra napi énekese, annak ellenére, hogy hívtak klubokba, kultúrtermek teltek meg, rendhagyó magyarórák részese lehettem. Segített az énekelt versek műfaja. Mások is dallamokat illesztettek versekhez, tematikus előadásokat kezdtek szerkeszteni. Mégis, mindig a dallamot adták elsősorban, míg én a verseket igyekeztem elénekelni. A zsolttárok

Dinnyés József Siklóson, 1967-ben

nyomán serkent kortárs irodalom véglegesen elkötelezett művésszé nevelt engem.

– Kik azok a meghatározó alkotói, prédikátorai a magyar irodalomnak, akik a szívedhez közel állnak?

– A kortársak és az időt uraló alkotók azok, akik folyamatosan jelen vannak gondolkodásomban. Radnóti Miklós, Berzsenyi Dániel és Sztárai Mihály egyenlően osztozik figyelmem boltozatán. A versbarátságom is költők példáira épült. Amikor Buda Ferenc *Liliom és korbács* című versében olvasom, hogy: *Élete parancs és példa, hogy száj és szem meg ne alkudjék soha. / Halhatatlan szájából kinő a liliom, kezéből kisuhog a korbács*, akkor pontosan tudom, hogy Ady verseiben a református prédikátorok törvényt követelő sorait kell majd keresnem. *Rontsd meg Úr Isten a bálványozókat, kik hatalommal kergetik lelkünket!* – mondja a XVI. század prédikátora, aki még a magyar nyelvű Bibliát nem láthatta. Ady élete végső idején a Bibliát kettétépi, amelyet a Veres Pálné utcai emlékmúzeum éjjeli szekrényén Bottyán János el-kicserélte az eredetire, amelyet eltépett a költő, mert vallotta, hogy az eredeti évjárat nyomtatásának kell ott lennie. Ezt a kettétépettséget írta meg Gulyás Pál *A Biblia siratása* című versében.

Így hordják a költők a sors akaratát és kényekedvét alkotásaikban. Idegen szavak nincsenek ezekben a versekben. Csokonai egyetlen idegen szót bele nem írt műveibe, pedig a napi használatban a német nyelv volt a mindennapos. A Huszár Gál idején írt versekben mára elavult, úgymond

régies szavakat nem találhat senki. Mintha a mai olvasónak írtak volna üzenetet. Ez csak azért volt lehetséges, mert Isten így akarta. Szerette volna, hogy megértjük „tolmács” nélkül a régi üzenetet. Huszár Gál, Szegedi Gergely, Szegedi Kis István, Szegedi Lajos, Sztárai Mihály, Tesini Imre, Zayugróci és sok névtelen szerző énekeit. Maguknak fordítottak a Bibliából, s abból kezdték a magyar misézést, szabad fordításban adták elő a liturgiát. *Nohát, volt nagy futkosás, feljelentések, vagy bekiabálások, lelkesedés. Simogatta őket a magyar szó, pediglen nagyon ostoba első próbálkozásom* – vallja Szegedi Lajos korabeli prédikátor. Mekkora bátorság kellett abban a fegyveres világban a megújult hitterjesztést gyakorolni! Máig példa? Igen, örökösei vagyunk a Huszár Gál gyűjteményes kötete magyar nyelven alkotóinak.

– Az új vallások, reformált liturgia mellett a magyar nyelv is „megszólalt”, újjászületett. És ebben nemcsak a kálvinista és a lutheránus prédikátoroknak és énekszerzőknek volt meghatározó szerepük, hanem például Pázmány Péter kardinálisnak is. Ezt miként látod?

– Egy gond a haza gondja, s felekezetenként még azonos a platform. Természetes, hogy a Biblia szövegének szerkesztésében a különbséget meg kell mutatni anyanyelvünkön is. Két pogány közt nem hanyagolhatjuk el az Evangélium átadását. A nyelv egységes, hiszen érthető a beszéd minden tájon. Később, majd kétszáz év múlva nyelvújításba kezdenek a jó magyarok, mert a ránk erőltetett német közigazgatás nyelve rendetlenséget okozott. A törökök kiűzetése után a sok

betelepült nemzet átvette ugyan a honos nyelvet, de a német szó igazgatta mindennapjainkat.

Befejezetnek nem tekinthetjük a nyelvújítást, csak éppen a hivatalos hangzsból a tájnyelveket likvidálták. A török megszállás és az erőszakos sorozások évszázadai idején csapatok szerveződtek. A haza védelmére gyűltek, ahogy mondani szokás, zászló alá álltak a korabeli emberek. Tájégségnek férfilakossága hozta magával a népdalt, az itt-ott hallott hitvalló népének. A templomfogalók, a magyar liturgiát hallgató emberek a latin nyelven áldást osztó papok legnagyobb csodálkozására anyanyelvükön kérték a prédikációt, anyanyelvükön imádkoztak és énekeltek. Népdalgyűjtő évszázadunk megfejtette, hogy a csiki népdal hogyan kerülhetett az alföldi rónaság csikósai közé, s a balladák milyen úton telepedhettek át a Dunántúlról a Székelyföldre. A protestáns felekezetek és a katolikus atyafiak keveredtek a zászlók alatt. Így ismerhették meg egymás dalait, balladáit, hitvalló énekeit és egymás szokásait. Nagy műveltségű Pázmány Péter az *Írást* vélte legjobb eszköznek ahhoz, hogy a katolikus templom padjaiban katolikus emberek üljenek. Ehhez az anyanyelv varázsát hívta és adta segítségül. Az erőszakos térítés Bécs és a császári hűségét bizonyító, adóbehajtó szigorúság ötlete volt.

– *Bóvítsük a kört! A hitújítás az egész magyar kultúrára máig érvényes hatással volt.*

– A hitújítás kifejezés, a helyes gondolkodás. A hatalom és a hit képvisellete, felosztás kívül-belül, jobbról-balról mind a feszültség oka. Attól kezdve, hogy Mohács előtt-közben-után a főurak, a magyar nép képviselői, rettegve a megszégyenített parasztságtól, akikhez nem mertek fordulni támogatásért, addig vacakoltak (bár ez nem történelmi megfogalmazás), hogy elkótyavetyélték a koronát és azzal együtt az államiságot. Az elmúlt évszázad során szerettek volna meggyőzni mindannyiunkat, hogy nem a korona az államiság. Akik ezt mondják, nem tudják, hogy mit beszélnek. *Miért kell tisztelnünk pogányokat, gyilkosokat, paráznákat, bálványimádókat, kiknek el kell viselnünk kemény igájukat. Elvevéd mi tőlünk országunkat, királyunkat, földhöz vered az mi koronánkat, színed elől el vedd mi áldozatunkat* – írja ezeket a sorokat Huszár Gál kortársa. Pontosán tudták, hogy elveszett a függetlenség, rossz kezekben van a hatalom. A hit is elveszett, a lélek kiürült, rendtelenség van. Csak pusztítás és pusztulás.

Kortárs gondolkodónk, Hamvas Béla mondta, hogy „az alapállás veszett el”, amelyet azóta sem tudunk helyreállítani. Hitújítás? Igen. Reform? Igen. Újrágondolni az alapokat, idegen szóval a fundamentumot, amelyre az állam épülhet? Igen. Mindig kijátszani az adószedőket, a deftereket. A haradz (harács) értelme megmaradt, mert mindig kettős hatalmat érzett, értett maga felett a magyarországi lakosság. A kultúra eszköze

az alapoktatás volt. Tehetséges ifjak elindultak Európa magasabb iskolai oktatásának gyümölcseiért. Érdekes módon majdnem mindenki hazajött. Eredményesen szerették volna átadni tudományukat, de nehezen ment nekik, hiszen a mag nem szökhetett szárba, a talajt megfertőzte a tudatlanság, a Bécs felé és a török felé dörgölődés. Ennek mai megfelelőit is megtalálhatjuk kortársaink között. Ezért szükséges a hitújítás, a lélek felemelése, a bizalom és a szeretet.

– *Menjünk még tovább! A lutheri reformáció fő pillérei, hogy anyanyelven olvassanak és énekeljenek a hívek és a papok, s Isten szolgái anyanyelven prédikáljanak. Milyen hatással volt ez a korabeli társadalomra?*

– Nem tudhatom. Mai, XX–XXI. századi ésszel tudom, mi a változás, a hatás. Ha anyanyelvünkön keresnénk a választ kérdéseinkre, nem a kortársakat kellene hallgatni és olvasni, hanem az idő végtelenjében megtalálható gondolatokat kellene megismerni. Az idő szentháromságát kell segítségül hívni. Miért? Talán az örökséget nem tudjuk kellő tisztelettel kezelni, vagy nem értjük, hogy a régi magyarok miként gondolkodtak múltról, jelenről és jövőről? A régi énekek dalolásakor sokszor oly bájosan hibásnak hallik az ének. Ezért, vagy más okok miatt a mai ének, ha bájosan régiest akarunk írni vagy előadni, akkor hasonló hibákkal ellátva már oly díszes lesz, mint az, amelyik régtől fogva lett. A hiba nem a régi szerzeményekben van, csak éppen a felidézett mű előadóművészei és népszerűsítői nem tudják elképzelni mai módszereikkel a korabeli ritmusképeket, az éneklőstílust és a hangszerkezelést. A két idő hangszerei, énekestílusa és legfőképp a hitnek mélysége és magassága különbözik.

Az Ige hosszú utat tett meg, tesz meg, míg szívébe zárja a hallgató, s amíg az ő ajkáról is felzeng a szó. Már az első világháború magyar bakái sem ismerhették a szellemi és a fizikai önvédelem szakaszait, csak az Úrtól való félelem sorait. Nem kérhették zsoldos fohással a Megváltó kegyelmét a világrontók elleni küzdelemben a jóra összeesküvők, mert hiányzott a mindennapi énekes szöveg, a zsoldár, amelyben pontosan fogalmazott védő- és vádbeszédet raktározott el a Mindenható a hívő embernek, ki féltette a hazát, a családját és a jövőt. Anyanyelvünk védelme ne a trágár beszéd elítélésével és a választékosság dicséretében merüljön ki. Az anyanyelvi, mindennapi önépítés és mindennapi önvédelem megtanítása mellett az Atya nyelvét is beszélje a nemzet. Az Atya nyelvét beszélő nemzet tudja anyanyelvén megfogalmazni kívánságait a szebb és igazabb, szeretetteljes életért.

– *Teljesen eredeti, önazonos az a hangzás, ahogy a több száz éves, Istent dicsőítő énekek Dinnyés József előadásában megszólalnak. Utódként mit érzel a szinte elemekre szétesett világban szolgáló lényegének?*

– Ma is tudatosítható a *Hercegszőlősi kánonok* tartalma, szövege. A megújult hitélet tartalmi és formai szabályozását foglalták össze a Hercegszőlősi kánonok az 1576. évi zsinat

Református
templom
asztalánál

alkalmából. A török uralom alatt álló Alsó- és Felső-Baranya megyékben Szegedi István és hű tanítványa, Skarica Máté reformátori működése folytán korán alakult egy külön reformált szuperintendencia, amelynek lelkészei, szám szerint negyvenen, Veresmarti Illyés püspökük elnöke alatt tartották 1576. augusztus 16. és 17. napján a hercegszőlősi zsinatot, amely a század legnevezetesebb zsinata volt a környéken a Kálvin-követőknek. Itt szerkesztették és írták alá a Hercegszőlősi kánonokat, amelyek eredetileg latin nyelven írtak, de még e zsinat folytán és akaratából Siklósi Mihály által magyar nyelvre is fordítottak. A szöveget a Skarica Máté ráckevei lelkész felhívására nyomtatta ki Huszár Dávid pápai lelkész Pápán, 1577. augusztus 14-én, s ajánlotta a latin szöveget Skaricának, a magyart Siklósi Mihálynak, a fordítónak. A tartalmi és a formai javaslatok különböző leiratokban fennmaradt egyházi énekmondókra írt javaslatai közül a XVI–XVII. századi énekmondókat ilyen figyelemzetésekkel segítették. H. Hubert Gabriella *A régi magyar gyülekezeti ének* című könyvében a kordokumentumok között olvastam az alábbiakat. Az alábbi jegyzetel sorok minden énekesnek legyenek intő segítségei!

Anyanyelven énekeljenek, amit megért a község.

Magyar énekekben nem szabad latin, héber, görög szavakat használni. A szív is énekel és a száj is értelemmel énekel. Hit által, Isten kegyelmével, lelki és tiszta szívből származott legyen az ének. Csendes, érthető beszéddel, értelemmel, szívből énekeljenek. Ne a torok szakadtáig való kiáltásokkal. a testnek indulatából, hanem gyönyörűséges, mértékletes és mesterséges zöngésekkel, a szív áhitatosságából. Halkan, tisztán érthetően ejtsék ki a szavakat; szép, tiszta, vékony szóval és jó kedvvel vig elmével. Halkan, ne illetlen nagy zengéssel legyen; nem üvöltésekkel, ordítással, értelem nélkül. „Nagy szóval való kintornálást nem javallyuk a nagy torkú Cantorokban.” A kántorok rendetlenül és mértéktelenül ne kiáltozzanak. Mértékletesen. Fennhangon, ne némán. Az éneklés ne legyen szétördelt, összevissza, hogy a jelenlevők érthessék a szöveget. Az éneklés ne tartson hosszú ideig az istentiszteleten. Az ének ne vegyen el időt a prédikációtól. Az énekhangnak ne szenteljenek nagyobb figyelmet, mint az éneken lévő isteni ígének vagy a prédikációnak. Akinek nincs módja vagy arra való szava, az hallgathat, ha szívében ő is énekel. Fedetlen fővel énekeljenek. Nem kellene gesztusok (könnyek, a mell verése) éneklés közben.

Felső-magyarországi útjaim idején barátaim

tanították az ideilleszthető mai figyelmeztetést. *Tudatosítsd a máj, mozgósíts a holnapért!* Ezt Fábry Zoltán írta.

– Az utóbbi években Huszár Gállal élted napjaidat. Új könyveddel és országjárásoddal is előtte tisztelegsz. Hogyan lettél rá énekeskönyvére? Miért kezdted el foglalkozni a munkásságával?

– Szenci Molnár Albert *Naplójából*, aki a legsikerültebbeknek *Szegedi Gergely meg Sztárai zoltárait* mondotta. Szépség dolgában *Szegedi magyar szövegei* nem is maradtak az eredeti mögött, sőt sokszor annak gondolatát továbbfejlesztve, kibontva, Balassira emlékeztető sorokat szolgált meg: „Háborúsága az én lelkemnek oly igen nagy vagyon, Minemő szélvész és nagy háború az tengeren vagyon” (6. zoltár). E bűnbocsánatért esedező zoltár hasonló szépségű párja a 38. parafrázisa. Meleg líraiság szövi át az isteni irgalmasságról elmélkedő 29. zoltárfordítást, s a legjobbak közé tartozik a 112. zoltár átültetése, melyben a hite, bizakodása által boldogan élő emberben gyönyörködik. Az elmélyültebb vallásos líraiság térhódítása együtt járt azonban a társadalombíráló hang elhalkulásával. Sztárai zoltárátolgozásainak konkrét társadalmi allúzióit Meliusz prédikátor-társának szerzeményeiben már hiába keressük.

A *Naplóban* más sorok is jelzik, hogy *tsinosa énekekkel* mulatták az időt peregrinus társaival. Tudtam, hogy éltek azok a szerzők, műveiket is ismertem, de a korról, amelyben alkottak, nem gondolkodtam el. Huszár Gál könyvét a XVII. századtól fogva senki sem látta, csak tudták, hogy mit foglal magában. 1975. július 24-én a stuttgarti könyvtárban talált rá Botta István, majd másnap a kezébe vehette ennek a sokat keresett, de 1602 óta

senki által sem látott könyvnek egy tökéletesen ép példányát. *A keresztyéni gyülekezetben való isteni dicséretetek*. Ez ugyanis a cím, amely alatt a következő szöveg olvasható: *Psalmó CXLIX. Dicséretet mondjatok az Istennek a szenteknek gyülekezeteiben*. A címlapon ezeken kívül csupán még egy sor található legalul: *M.D.LX.* Már ezzel a néhány adattal is egész sor eddig nyitott kérdésre lehet választ kapni. Ez a beszámoló már irodalomtörténeti megjegyzés, különösen olyanok részére, mint jómagam, akik érdeklődéssel keresik forrásait annak a kincsnek, amelyet örökségül kaptunk elődeinktől.

– Huszár Gál azon kívül, hogy reformátor, nyomdász és énekeszerző volt, hitvitákban vett részt, iskolát és nyomdát alapított. Miben látod századokat meghatározó jelentőségét?

– Az állhatatosságában. Mélységes hite volt az evangélium igazságában és tanítóerejében. Hosszabb válasz csak felesleges szócséplés lenne.

– Visszatérve a legújabb könyvedre, kiknek szólsz vele?

– A fundamentum a legfontosabb, amelyet Huszár Gál megszólaltatott énekeskönyvének segítségével erősíthetnek. A megújult keresztyénség ötszázadik esztendejére énekmondásomat kobozkísérettel, a korabeli énekmondók, prédikátor-szerzők emlékére, nemzeti költészetünk születésének dicséretére könyvben és hangfelvételen ajánlom, amelyet a 2016-os esztendő napjaiban szólaltattam meg. Huszár Gál énekeskönyvének (1560) dalait, kottáit szöveggel együtt kiemeltem. Az énekek szerzőit és dallamait Botta István, Csomasz Tóth Kálmán és más kutatók eredményeinek segítségével azonosítottam. Köszönöm Lantos Szabó István művészeti tanácsait. Az így kapott kottasorozatot énekeskönyvvé szerkesztettem. A megújított hit énekeinek dallama és szövege alapján keresgéltem a megvalósítható, eredeti előadásmódot. Tudom, hogy szinte lehetetlen a régmúlt idők módján énekelni, de a hit határtalan erőt adhat. A korabeli dallamok jellegzetes, népdalainkhoz közeli hangulatával mondják el a szerzők gondolatait. Koncertajánlatommal keresztyén gyülekezetnek ajánlottam a régi, magyar dalokat. Az énekek nemzetünk sorsát

és Krisztusra mutató költészetét idézik. A XVI. század első felében szerkesztett költői antológia máig élő alkotásait tisztelettel ajánlottam minden figyelmes keresztyénnek. A korabeli szerzők hite és ereje segített tervem megvalósításában. Meggyőződésem, hogy a magyar nyelv, nemzetünk és hitünk megmaradásának énekeit szólaltattam meg. Hangfelvételeket is készítettem. Kobozkísérettel mondtam és mondom az énekeket a könyv CD-mellékletén, s gyülekezetről gyülekezetre vittem és mai napig is viszem a kiadványt Isten dicsőségére.

– Mit tapasztalsz körútjaidon, miként fogadják az emberek ezeket az ötszáz éves üzeneteket, akár Huszár Gál üzenetét?

– Ámulnak, hisz ezt ma is megírhatták volna.

– Beszéljünk a Nagy Sándor Tamással közös, *Őrizzék a betűket!* című, Huszár Gál emlékének ajánlott munkátról is!

– Kilenc kép, Huszár Gál életének állomásai. Kilenc találkozás, amely a nyomdász, prédikátor és költő sorsát, életútját mondja el. Fenyegetettséget, támogatást, szakmai segítséget, egyházi, tekintélyelvű hatalmaskodást, pártfogó szeretetet, felekezeti bizonyosságot, szakmai elismertséget és a fiúi tiszteletet ismerjük meg a dráma jeleneteiben. *Őrizzék a betűket!* címmel Huszár Gál élettörténetének sorsfordító találkozásait Pozsgai Zsolt dráma- és forgatókönyvíró írta meg. Az 1560-ban megjelent énekeskönyv eredeti dallamai-versei kötik össze a látogatók, szereplők dialógusait. Az énekek verseit Huszár Gál kortársai alkották. A nemzet állapotáról beszélnek az énekek szerzői. A század óriási szellemi, művészeti teljesítményei közé tartozik Huszár énekeskönyve, mert Krisztusra mutató és mélyen hívő énekelt költészet. Nagy Sándor Tamás színművész kilenc szerep megszólaltatásával illusztrálja Huszár Gál életútját, jómagam pedig kobozkísérettel adom elő a gyűjteményében szereplő, a nemzet állapotát megéneklő korabeli verseket. ♣

A szerkesztő ajánlása: Gülch Csaba fenti beszélgetését Dinnyés József zeneszerzővel, előadóművésszel, énekesrel szívből ajánlom olvasóink figyelmébe, akárha úgy is, mint a Lyukasóra most készülő, rövidesen megjelenő reformációk különszámának eleven előhangját. (SI)

Szenci Molnár Albert énekeskönyve és kiadványai

